

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 5. Origo Pontificiæ ditionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

bè hîc vestiti incedunt, tam viri quàm fœminæ, & suprâ quàm diuitiæ ferant. Sese omnes impensius amant, & omnibus officiis prosequuntur, quod in Italiâ parum vsitatum est.

VRBINATES zelotypiâ supra reliquos Italos dicuntur laborare, erga exteros parum humani, milites sagacissimi, & ad collocandas infidias aptissimi.

RAVENNATES, & omnes Romandiolæ populi robusti sunt, & ad arma omnes pœnè nati, labori deditissimi, industrij, prudentes, sed rebus suis addictiores.

BONONIENSES ingeniosi sunt, & ad artes liberales nati, maxime ad Mathematicas disciplinas: omnes philoxeni, liberales omnes. Equitandi peritiâ se supra cæteros Italos excellere perhibent. Hinc pictores atque sculptores toto orbe celeberrimi.

FERRARIENSES duri, inhumani, crudeles vulgò creduntur, nec eos Principum humanitas potuit emollire. Naturâ item sordidi sunt, & tenaces.

NVM. 5. *Origo Pontificie ditionis.*

DE spiritali Dominio Pontificis nulla difficultas; soli enim Hæretici & Schismatici negant hunc omnibus hominibus præesse in rebus diuinis, & Christianis rectè sentiētibus est Episcopus Romæ, Archiepiscopus Prouinciæ Romanæ, Primas Italiæ, Patriarcha Occidentis, totius orbis Christiani Papa, & summus Pontifex. Sed temporale Dominium quando, & ex quo exiterit non est tam facile statuere. Primò certum est mihi, Donationem Constantini quæ à quibusdam illiteratis profertur, ineptam esse, absurdam, & omnium sibilis explodendam. Quomodo enim Imperatores tam pij Romam obtinuerunt, & ditiones Pontificias retinuerunt sibi, liberisque reliquerūt sine impietatis notâ? & si vera esset, non tantum temporale Dominium, sed & spirituale à Constantino videretur accepisse. Hoc igitur longè certius, liberalitatem illam à Regibus nostris initium duxisse, & Pipinum Caroli Magni patrem victo Æstulpho Longobardorum Rege, Stephano tertio Exarchatum Rauiennæ concessisse, qui aliter Æmilia dicebatur, continebátque has vrbes (vt liquet ex donatione Ludouici Pij, *Ego Ludouicus*, &c.) Rauennam, Bononiam, Imolam, Fauentiam, Forum Popilij, Forum Liuij, Casenam, Bobium, Ferra-

V Vuuu iij

riam, Comaclum, Hadriam, Ficolas & Caballum. Præterea eisdem dono dedisse Pentapolim in quâ idem Ludouicus citatus has vrbes agnoscit, Ariminum, Pisaurum, Concham, Fanum, Senogalliam, Anconam, Anximum, Humanam, Æsium, Forum Sempronij, Montem Feretri, Vrbinum, Territorium Balnense, Calles, Luceolos, Eugubium cum castris ad eas vrbes pertinentibus. CAROLVS MAGNVS capto Desiderio ultimo Longobardorum Rege, & eorum Imperio extincto, donatione patris sui Pipini confirmatâ, adiunxit Territorium Sabinense, Ducatum Spoletinû, & Tusciæ Ducatû, vt ex prædictâ donatione Ludouici liquet, quibus postea Ducatum Beneuentanum attexuit. Denique Ludouicus adiunxit totum Neapolitanum regnum cum Sicilia, Corsicâ, & Sardinia. Quomodo autem Normanni Pontifici submiserint iterum Neapolitanum regnum atque Siciliam, dicemus capite sequenti. Difficultas longè maior de Româ & Ducatu Romano, quo contentos esse agros Latij, seu Cāpaniæ Romanæ, Vrbeuetanum, Viterbiensem, at totum Patrimonium S. Petri, vnâ cum agro Perusino non malè ex donatione prædicti Ludouici colligitur. Sigonius vir doctissimus putat, has ditiones se sponte Pontifici submisisse, quod innuere videtur antè dicta donatio, vbi dicitur Pontifex tenuisse in potestate suâ, & disposuisse ciuitatem Romanam cum Ducatu suo, &c. neque eam donis aui, aut parentis, aut suis annumerat. Alij tamen aiunt hæc tantùm à Ludouico Pio concessa esse. Quomodo enim hi populi se dedere potuerunt, qui sui iuris non erant, sed Imperatoris; & satis verba ipsa Ludouici hanc donationem arguunt, quidquid tergiuersentur Itali. Verùm eam litem dirimere nobis non licet, sit nobis satis eam proposuisse, & opiniones diuersas insinuasse, ex quibus facilè pronunciare poterit qui nobis audacior erit. Quæres; quid dederit S. Sedi Mathildis Comitissa? respondeo vulgò Patrimonium S. Petri huius donum profertur, sed non ita se res habet, nisi fortè concesserit aliquos agros in hanc ditionem insertos. Quid ergo? Ducatum Ferrariensem anno 1001. sibi ab Imperatore Henrico II. concessum Romano Pontifici dedit, vt postea docebimus numero 8. Donauit præterea agros Mutinensi & Parmensi ditionibus implicatos, maximè cùm non defint viri doctissimi qui ditionem Pontificiam ad Treliam Fl. extendant, vt reuera saltem quoad summû ius promouetur in præsentia, si Mutinensem ditionem excipias, quæ à solo Imperatore pendere

dicitur. De aliis donationibus vt Othonis III. & Henrici res adeò difficilis & implicata, vt de iis nemo statuere nisi temere possit.

N V M. 6. *Politia huius ditionis.*

ELIGEBANTVR olim Pontifices à Clero populòque Romano; Imperatores quoque suam interponebant auctoritatem, & cogebatur Pontifex ab iis petere confirmationem primùm depensâ pecuniâ, mox sine precio: postea Imperatores totum ius creandi Pontificis sibi arrogauere, quo excusso penes Cardinales & Primate aliquot tota electio fuit. Anno 1259. ab Alexandro III. in Concilio Lateranensi statutum vt ille Papa censeretur, qui à tertiâ parte Cardinalium præsentium electus esset, quæ consuetudo viguit vsque ad Martinum V. ad tollendum schisma. Postea Gregorius X. in Concilio Lugdunensi Conclauē (vt vocant) ordinauit, in quo eligitur Pontifex, vel per compromissum, vel per adorationem, vel per scrutinium.

CARDINALES non erant olim plures quàm 53. postea numerus creuit. Vidit Pius IV. 76. Sixtus V. 64. aiunt omnino 72. esse debere ex numero 72. discipulorum Christi Domini. Quando hæc dignitas primùm enata sit nemo facillè dixerit.

ADMINISTRATIO ita se habet. Dataria & Officia Camera, vt vocant antiquitus concedebantur ob merita, nunc verò à Sixti V. Pontificatu venalia sunt. Dicitio Romana ab ipso Pontifice non à Legato administratur. Umbria per Legatum Perusinum regitur, Româdiola olim separatim Legatû habebat, nunc à Legato Ferrariensi ius ei dicitur. Ducatus Spoletanus & Marchia Anconitana vnâ legationem efficiunt, & Anconitana dicitur. Bononiensis ager suum Legatum habet, sicut dicitio Pontificia in Prouincia suam, vulgò *le Legat d' Auignon.*

IVS IN BENEFICIA. In Germaniâ Canonici & Capitula eligunt Episcopos suos, præterquã in iis locis quæ familiæ Austriacæ sunt, vt & in Hungariæ regno vbi ab Archiducibus nominantur. In Galliâ solius est Regis Episcopos nominare, & præficere quos velit Abbatibus Regalibus. Rex Catholicus in Hispaniâ, Belgio, Indiâ Occidentali, Sardinia, & regno vtriusque Sicilia nominat Episcopos 24. ex conuentione factâ cum Clemente VII. Rex Poloniæ & Lusitanæ idem quoque sibi ius arrogat, diplomata